

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розвитку малого бізнесу та заходів з детінізації обігу товарів і послуг» (реєстр. № 10234-1 від 21.11.2023), поданий народним депутатом України Гончаренком О. О.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано внести зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс), що передбачають:

- збільшення граничних обсягів доходу для другої та третьої груп суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, та фізичних осіб – підприємців;
- диференціювання граничних обсягів доходу для другої і третьої груп суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, залежно від використання праці найманих осіб та кількості осіб, які одночасно перебувають з ними у трудових відносинах, кожного місяця звітного періоду;
- зменшення порога обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість (з 1 000 000 грн до 6 000 гривень). Відповідно до порівняльної таблиці до законопроекту поріг реєстрації платником податку на додану вартість збільшується до 6000 мінімальних заробітних плат (у 2024 році – 42 600 000 гривень).

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень акта негативно вплине на дохідну частину бюджетів усіх рівнів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вартісна величина впливу буде залежати від кількості діючих та/або новостворених фізичних осіб – підприємців другої групи, які збільшать граничний дохід із 834 до 1 200 розмірів мінімальної заробітної плати, та діючих та/або новостворених платників третьої групи, які збільшать граничний дохід:

- із 1 167 до 1 200 розмірів мінімальної заробітної плати у розрахунку на рік у разі невикористання праці найманих осіб;
- із 1 167 до 3 000 розмірів мінімальної заробітної плати у розрахунку на рік у разі використання праці найманих осіб (не більше 10 осіб);
- із 1 167 до 6 000 розмірів мінімальної заробітної плати у розрахунку на рік у разі використання праці найманих осіб (більше 10 осіб).

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC003040000099F72E00D1B0C200

Підписувач Воробей Світлана Іванівна

Дійсний з 26.09.2023 17:36:27 по 26.09.2025 17:36:27

Міністерство фінансів України

11220-07-3/34112 від 08.12.2023

Розрахувати кількість таких суб'єктів господарювання, у тому числі тих, які припинять сплачувати податок на додану вартість, внаслідок підвищення порога реєстрації з 1000000 грн до 42 600 000 грн, неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття
Пропозиції відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Всупереч статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не додано відповідних розрахунків щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроектом запропоновано:

1) збільшити граничний обсяг доходу для другої групи платників єдиного податку із 834 до 1 200 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року (у 2024 році – з 5 921 400 до 8 520 000 грн) (абзац третій підпункту 2 пункту 291.4 статті 291 Кодексу);

2) розширити коло платників третьої групи за умови, що протягом календарного року вони відповідають одному з таких критеріїв:

не використовують працю найманих осіб та у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1 200 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року (у 2024 році – 8 520 000 грн);

використовують працю найманих осіб і кількість осіб, які одночасно перебувають з ними у трудових відносинах кожного місяця звітного періоду, не перевищує 10 осіб та у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 3 000 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року (у 2024 році – 21 300 000 грн);

використовують працю найманих осіб і кількість осіб, які одночасно перебувають з ними у трудових відносинах кожного місяця звітного періоду, перевищує 10 осіб та у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 6 000 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року (у 2024 році – 42 600 000 грн) (абзаци другий – п'ятий підпункту 3 пункту 291.4 статті 291 Кодексу).

Слід зазначити, що результати декларування платниками єдиного податку доходів другої та третьої груп, отриманих у 2022 році, свідчать про достатність чинних граничних обсягів доходу.

Фізичними особами – підприємцями другої групи в кількості 618,6 тис. осіб задекларовано 665,9 млрд гривень. Дохід у діапазоні від 5 200 001 грн до

5 587 800 грн задекларували 20,2 тис. платників (3,3 % загальної кількості) і лише 3 418 платників перевищили граничний розмір доходу понад 834 розміри мінімальної заробітної плати (у 2022 році – 5 587 800 гривень).

Платниками третьої групи (ставки 3 % і 5 %):

- у кількості 529,6 тис. фізичних осіб – підприємців задекларовано 306,8 млрд гривень. Дохід у діапазоні від 7 500 001 грн до 7 818 900 грн задекларували 388 платників (0,07 % кількості) і лише 90 платників перевищили граничний розмір доходу понад 1 167 розмірів мінімальної заробітної плати (у 2022 році – 7 818 900 грн);

- у кількості 140,1 тис. юридичних осіб задекларовано 33,3 млрд гривень. Дохід у діапазоні від 7 500 001 грн до 7 818 900 грн задекларували 129 платників (0,09 % кількості) і лише 103 платники перевищили граничний розмір доходу понад 1 167 розмірів мінімальної заробітної плати (у 2022 році – 7 818 900 грн);

3) зменшити поріг обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість (з 1 000 000 грн до 6 000 гривень).

Проте у порівняльній таблиці до законопроекту передбачено значне збільшення порога обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість (з 1 000 000 грн до 42 600 000 грн) шляхом заміни цифр та слів «1000000 гривень» цифрами та словами «6000 мінімальних заробітних плат на 1 січня податкового (звітного) року».

Отже, з метою однозначного трактування запропонованих змін до пункту 181.1 статті 181 Кодексу редакції законопроекту та порівняльної таблиці до нього потребують узгодження.

Водночас слід зазначити, що у зв'язку із наданням Україні статусу кандидата на членство в ЄС національне податкове законодавство має бути наближене до європейського законодавства, зокрема до положень Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28.11.2006 про спільну систему податку на додану вартість (далі – Директива 112).

Відповідно до статей 284–287 Директиви 112 мінімальний обсяг операцій з постачання товарів / послуг, у разі здійснення яких особа зобов'язана зареєструватись платником податку на додану вартість, для різних держав-членів Європейського Союзу може бути встановлено на рівні від 5000 євро до 37000 євро, тобто чинні норми Кодексу в частині встановленого порога для обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість відповідають положенням Директиви 112.

Разом з тим за умови підняття порога обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість державний бюджет недоотримає надходження з податку на додану вартість, оскільки такі платники припинять сплачувати податок до бюджету. Проте наявність у Кодексі норми щодо добровільної реєстрації платником податку на додану вартість надає можливість суб'єктам господарювання, які плануватимуть заявляти на бюджетне відшкодування, реєструватися платником податку.

Водночас відповідно до Меморандуму про економічну та фінансову політику від 19.06.2023, укладеного між Україною та Міжнародним валютним фондом, Україна зобов'язалася утримуватися від будь-якої податкової політики та адміністративних заходів, які можуть негативно вплинути на базу податкових надходжень у 2023 році та надалі.

З огляду на зазначене, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розвитку малого бізнесу та заходів з детінізації обігу товарів і послуг» (реєстр. № 10234-1 від 21.11.2023) не підтримано.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ